

TYÖMIES.

N:o 248.

Helsingissä, Maanantaina 27 p. Lokakuuta.

1902.

Tilaukset Helsingissä ja asiamiesten luona maaseudulla: koko v. 10: —, 1/2 v. 7: 50, 1/4 v. 5: —, 1/8 v. 3: 50, kuuk. 1 mk. **Postikonttoreissa:** (päästä tilauksella hin-
ta) koko v. 9: 20, 1/2 v. 4: 25, kuuk. 89 p. **Venäjällä:** koko v. 4 r., 1/2 v. 2 r., kuuk. 40 k. **Ame-
rikassa:** koko v. 3 doll., 1/2 v. 1 doll. 50 sent. **Muualle ulkomaille:** koko v. 15: —, 1/2 v.
7: 50. Yksityisnumeroin hinta 5 p.
Maaseudulla voidaan myöskin tilata erikseen lehden **viikkopainosta** o. o. yksinomaan: lauantai-
numerot. Hinta asiamiesten luona: koko v. 3: —, 1/2 v. 1: 50. **Postikonttoreissa:** koko v. 8: 90,
1/2 v. 1: 40.

Toimitus:

Edvard Walpas

(vastaava)

V. Palomaa

A. B. Sarlin

Ilmoituksia vastaan otetaan lehden konttorissa. **Ilmoitushinta** tekstiä edellä 25 penniä
ja kukaan 20 p. pöytäkirja. Kuulomailmoitukset 3 mk. Kihla-, syntymä- ja vihkimäilmoitukset
1: 40 p. Kuulomailmoitukset suomen- ja ruots. kielillä. Pyry- ja ilmatilastoilmoitukset suomen- ja ruots.
päivän lehteen aiottu ilmoitus ovat jätettävät lehden konttoriin viimeistään klo 9 a. p. p.
Konttori Siltasaarekatu 6-8. Avoimena klo 8-8. **Telef. 1837.**
Toimitus Siltasaarekatu 6-8. **Telef. 2715.** **Auki** 9-10 e. p. p. 4-5 j. p. p.
TYÖMIES joutamajaka auki klo 4 i. p.

Painos: 7,000-7,200

Arvoisat Liikemiehet!

Edullinen Ilmoituslehti on ••

TYÖMIES

joka leviää tuhansiin tavaroita kuluttaviin
työmiesten koteihin •••••

Välittää ilmoituksia mui-
hin lehtiin. •••••

Ensimmäinen kaupungin lääkäri.
Prof. V. Sucksdorff, Terveystieteiden lauan-
kunnan toimistossa (kesän aikana) kello
1/12-1/1 a. p.

**Terveystieteiden lauan-
kunnan toimisto**
Aleksanterink. 22, avoinna 10-12 a. p.
**Terveystieteiden lauan-
kunnan kotidesin-
tektööri** (Th. Glad), tel. 31 63.

Kaupungin kääntäjä.

H. Edelman, Kallio 3 linj. 1. T. 37 62.

Maailmankäsitteä.

Tri Elmgren, Töölö Jonassberg, Tel.
394, kello 8-9 a. p. ja 3-4 i. p.
Tri H. Ericson, Hallituskatu 15, 9-10, 4-5.
Tri Hästesko, Ratak. 29, 9-10 ja 4-5.
Tri Kähler, Bulevardink. 7 klo 9-10
ja 5-6. T. 17 15.
Tri Leontjeff, Kallio 4 s. linja n:o 1, klo
9-10 a. p. ja 4-5 i. p.
Tri Räsbergh, Sörnäis, huvila Kivikko, klo
9-10 a. p. ja 5-6 i. p.

Lääkäreitä:

Tri Ehrström, E. Esplanadink. 2. 1-2 ja
5-6, t. 41 94.
Tri Hällberg, Aleksanterink. 44. Hie-
roma ja Kylypöytä. T. 14 16.
Kuhlefelt, Bulev. 7, 12-1, 5-6. Silmät.
Mellin, I. Robertink. 46 klo 10-11 ja 5-6, last. t.
Tri Siven, Kasarmink. 44, 2-3, tel. 30 91.

Hammaslääkäri:

O. Westphal, Erottaja 4, 11-2, 5-6, t. 746.

Asiantajia:

Ludvig Hjelt, Aleks. k. 40, t. 3142, 10-4
pers. 10-1/12, ja 1/3-4.
Ignatius & Renvall
Lakietien tohtorit
Aleksanterink. 44. Av. 10-3. T. 29 26.
Koski & Rautavaara, Kaivokatu 8.
(Aseman vieressä), klo 9-1/4. T. 23 35.
Niklander ja Gottleben Uudenmaan
1/10-11 kesän aikana. Tel. 29 50.
Gösta Solström, Elisab. k. 9-11, 1/2-5
1/6. Alanderin huv. Sörnäis 6-7.
Vilho Solin, nimitt. Uudenmaan. 36 T.
J. A. Törnroos'in seur. K. A. Castrén
Lakit. kand. Aleksanterink. 17, klo 10-3 ja 5-7.
Wallén & Backberg, Ili Heikinkatu
n:o 1, tav. klo 10-11, 5-6. Puh. 26 45.

Hierojia ja voimistelijoita:
Mauri Høllstén, Länsi Henrikinkatu 8.
T. 24 26.

Uusi Ruumisarkkumakasiini
Elisabetink. 17. T. 12 17.

Vakautuskonttoreita:

KULLERVO Tapaturmavak. O. Y
Aleksanterink. 44.
Telef. 40 70.
POHJOLA PALOKA O. YHT
Tel. 637. Aleks. katu 44
Av. klo 10-5.

Kokouksia.

H:gin Nuorisoseuran
vastaanottokokous

on huomenna 28 p. kello 1/9
i. p. Konstantinink. 3.
Huom! Jokainen ottakoon
jäsenkorttinsa mukaan.

Ilmoituksia.

Ilmoittakaa
Työmiehen
Illanvietossa,

joka ilmestyy Työväen Sanoma-
lehti-osakeyhtiön kustannuksella
Työväen kirjapainosta Helsingissä
joka perjantai, päivällä.

Ilmoitukset ovat jätettävät leh-
den konttoriin, Siltasaarekatu
6-8, viimeistään keskiviikkona.

Maahuton
ja helmiä.

Puhe pidetty „Roiton“ vuosijuhlassa.

Elämänsä tulee välistä ikäänkuin
seisähtäen aitoja, aitoja jolloin mei-
dän tähty olla hiljaa, jolloin maail-
man hyöriä kiittää ohitse ja me
pyhitelemme syvällä. Meidän tähty
silloin olla yhtiin, seuramme vain
omat ajatukset.

Kuinka ne liitävät ihmisen ajatukset,
kun hän lepää esimerkiksi tautivuoteella,
tätäni tuttu menneisyys ja edessä ian-
kaimiuden läpikäynnin muuri.

Jos me tuollaisena hiljaisuuden het-
kellä alamme kääriä auki muistojemme
vyöhykettä, niin — se on kummallista!
eiwät ne ole ne iloiset hetket, jotka
siltä tulevat vastaamme ystäväillemme
kasvoin. Emme me mielemme muis-
tele sitä, että silloin ja jolloin minä
kannoin niin kunniaa puku, ihmiset
minua ihailivat, minä tanssin niin että
olin riemuun nääntä, minä join ja
join ja hehkumoin! — Tämä kaikki on
vierinyt pois kuin wahto aaltojen
harjalta myrskyn tyhnytyksellä, se on
haikunut kuin jumi ja jähnyt kuin
kuplat. Jos meidän sielumme pohjalle
on helmiä painunut, niin eiwät ne ole
syntyneet huolettomuuden huumusta ei-
wätkä ylempästä. Ne ovat ne
hetket meidän elämäsjämme, jolloin me
olemme voittaneet oman itsemme, ku-
listaneet itsekkäät pyhitemme, uhranneet
oman mukavuutemme ja tehneet joi-
kin kansajuhlien hymäkki — ne ovat
helmiä painuneet sielumme pohjalle ja
loistavat siltä lempeästi vastaamme.

Ja jota vähemmän maailma on näh-
nyt meidän taistelunamme itsekkäisyyttä
vastaan ja jota vähemmän kiitosta ja
tunnustusta me olemme saaneet oja-
llemme voittostamme sitä rikkaammaksi
ovat helmet sielumme pohjalle, sitä puh-
taampi ilomme.

Tämän kun me ihmiset huomaamme!
Mutta me taivoittemme wahtoa
aaltojen harjalla — huwit, huwit ja
nautinto, niitä me tahdomme tähtitää!
— mutta helmet pohjalle, ne kiffaati,
ne ja kiffaati — ja niiden oja
me menemme!

Suomen edessä on katoavuuksi, halla-
vuoksi, nälkävuoksi. Kun me olemme

janomalehden kateemme, on edesjämme
uutinen toistaan uhlavampi. Silja,
jota pello tänä vuonna antaa on jela-
ista, että siltä laivastuu. Kullut-
teja, työttömiä, luolemaa. Ja kaiken
tämän ohella yleinen kurjuus, kaiken
laillisuuden löyhtyminen, kaiken tun-
nollisuuden kufistuminen.

Tämän me tiedämme hyvin. Me
voimottelemme niitä köyhiä ihmisiä,
me jurtuttelemme työttömiä. Ja woi-
tuin kauhasti nykyään näkee juopu-
neita — se on aivan hirveä tämä
kaikki! Me jabbattemme niitä mie-
hiämme, jotka eiwät ole meitä suoja-
neet, me kiffattemme heitä... Ja tä-
män kaiken me voimme tehdä muka-
waissa, lämpimässä kodissamme, jos-
saamme syödä ja juoda ja jutella tut-
taviemme kanssa kahvipöydän ääressä
futen hyvinäkin wuofina, jolloin ei
Suomella mitään hätää ollut.

Sanomalehti, jossa kuwataan näkää
ja tervotaan uufista ajatuksista on
myöskin täynnä wälijuomailmoituksia
tai ilmoituksia tanssi-iltoista. Ota-
kaamme wain kateemme esim. joku
juunnutuin numero! Ne ovat tähän
laakia olleet pelkistään työttömyyden il-
tama, mutta jähä nyt tulee talvi,
niin alkaat yläluokan hienot ilmat.
Sitte sitä taas tanssitaan kotoon
woroja hättäkäriwille! Waaletta pu-
tuja, kiffatavia jaleja, kuffia, joittoa,
ruofaa, juomaa, jamppariaa — ja
sillä ainakin hallan juuduilla ihmiset,
jotka ovat jairastuneet leiwän tifer-
destä, jotka woihivat tyhyisjään, tun-
nes kuolema forjaa.

Sellainen on aita Suomessa!
Emmehä me pyhy lylymää, se on
lyllä totta: me walteroimme olojen kur-
juntaa, me annamme köyhälle almun,
me annamme hänelle wanhjoja waat-
teita, me näemme ilolla että hätäapu-
komiteat toimivat ja me jabbattemme
niitä omia miehiämme, jotka... Mutta
sitte me olemmekin kiffasta edeswas-
tuusta wapaat! Meillä on toiset wel-
wollisuudet — jamat, jotka olivat hy-
winäkin wuofina, pechemme, ystäwä-
me j. n. e. Edeswastuun olemme
mukawasti fiirtäneet waltioimestemme
ja hätäapukomiteojen niskoilte. Mei-
dän nuorisomme tähty jaaoda huwi-
tella ja tanssia. Nuoriso kufiutuu ja
laimenee ilman huweja. Nuorijon
maailmantanssanta on säilyttävä iloi-
jena ja waloisana. Ja woihan se siltä
juraa jurewien tanssia, jos se jofus
tanssijoin. Onko tanssi mikä hytti...
mitä se nyt fitte on jos waltatapa
tanssitaan kotoon woroja hättäkäri-
wille — saawathan he kuitenkin siltä
lailla leipää! Ei nuorijon siltä tar-
witse jallia heitä wähemmin.

Mifemme tanssi paarien ääressä?
mifemme pane toimeen huweja hau-
tausmailla? Siffi että luonto nousse
siltä wastaan. Mutta luontoa woi tar-
kaista niin ettei siltä laifintaan loufkaa
tanssia kotoon woroja hättäkäriwille!
Perheissä ei pidetä meluwaia huweja
wonna, jolloin ralas omainen siffä
on kuollut — sen lain alle jaa nuo-
rijolin alistaa — mutta Suomessa
tanssitaan, juodaan, rakennetaan olut-
tehtaita futen ennenkin, waikka meidän
parhaita toiwitamme yhtiä mittaa hau-
dataan, waikka juuri oja meidän hau-
jaamme näkee nälkää ja waikka samalta
juurelta ojalta kansaa puuttuu ihmis-
oifedet.

Nyt puhalttaa juuri tuuli yli Suo-
men maan. Kanjassa kiehuu ja kuo-
huu. Se pyrkii wapauden, welftyden
ja taja-arwoisuuden maalia kofhti, se
aifoo kaffoa tahleensa ja luoda Suo-
mesta wapaiden, itietietisten kanfa-
laisten maan. Se ei enään tyhyh sif-
hen, että sille heitetään armpalasia, se
tahtoo taja-arwoa, famoja oifetk-
fusia ja famoja welwollisuksia. Tämä lifte
on juurta ja kunnista ja oifeaa —
mifemme me kiffi, jotta suomalaisen
nimeä kannamme, lifty lifteekseen?
Mifemme me wapaachtoijesti luowu
wanhoista enualloluofista ja etuoi-
fufistia, jotta erottawat weljen wel-
jestä ja sifson sifstosta? Mifme
jallimme omanwoittoyphymnön ja nau-
tinnonhimon aifetia kiffauffia heifon
tielle? Me annamme nälkäifille almun
— mifemme niille juurille lifteille,
jotka puhaltawat yli maan, anna sy-

däntämme, henkämme? Wähettäifim-
me nuorijomme, jofia pelkääme kufi-
tuwan wirkeän toiminnan puutteessa,
työwänyhydyshyfiin, raittiusseuroihin,
nuorijofuroihin. Ohjelma kuuluu: ih-
minen on korotettava ihmisarwoon ja
ihmisoifetkfiin. Kun siffen ohjelmaan
immoftuttaitiin, niin pian näkiffi oifitko
aifaa juoda ja tanssia Suomessa nyt-
kään.

Niin, se tanssi! Tuntuu itfettäni-
fin ondolta mainita yhdessä jamat
„juoda ja tanssia“ — mutta miffi se
on niin, että miffä efimerkiffi edistys-
seuroissa maalla tanssitaan, siffä wel-
toftuu nuorijo, siffä höllywät kiffitfiet
hywästä ja pafasta, siffä farteftuu
mieli niin, että se jallit kiffatista,
jofa jo on fopitwajuuden rajain ulfo-
puolella — onko meillä lupa weltoftu-
tua tällafena aifana?

Moni janoos: aifia on itfettäniä niin
furfia, että pitääft siffä nyt tehdä wifä
furfiammoffi fiffatamalla nuorijofia kiffi
huwit. Ei! Waan huwit ovat luet-
tawat aifojen mukaan. Tanssi on
niitä huweja, jofia kuulawat huofetu-
muuden aifoihin. Se on waltistuneen
nuorijon kiffitettävä. Luofaamme oja-
stamme aifakauffi, jofia jalkentulewai-
jemme löytävät ei pelkää wahtoa ja
kuplia, waan helmiä. Luofaamme Suo-
men hiftoirain lehti, jofia jalkentule-
wafiet lufewat: niinä wafaina aifoina
hämiffiwät Suomessa fäätyrajat ja yf-
hiffiet fuppyperät, rillas ei enään kof-
bellut köyhää ylpeästä ja ynjästä, köyhä
ei enään kaffellut rikkasta kafferuudella;
juomatapa häwifä kotoaan, wifäärän-
nit ja oluthefjat häwifettiin wälfiryn-
näköllä, rahat, jofia tähän aitti oli
lähetetty wälfiruomien ulkomaille, pau-
ttiin wifiaan. Kanja liftyi lufasti yf-
teen. Se tuli siffälifeksi wahwaffi,
wahwemmaffi kuin se fofkaan oli ollut.

Totta tottiffi: jellafista lehfä fel-
paffi jalkimaailmalle näyffää ja ylpey-
dellä, innoftuffella ja raffaudella tule-
wat fufupolwet siffä lufiffiwat.

Maila Talwio.

Työpalkoista.

Työpalan muotoja on aikapalka, jofa
loftaak tuumittain, päwittäin j. n. e.
Tämä on se laji työpalkaa, jota työn-
antajat niin paljon kuin mahdofista koet-
tawat jaaoda fuppytytyffis pois toiften
palkkamutojen tieltä. Ja miffi he sen
telewät? Siffi, että aikapalkan kättä-
nässä olleffa, olipa se juurempi eli pie-
nempi, he eiwät aina woi teettää työtä
yli ihmififfiyyden, waan heidän tähty
jofus tyhyh siffen, mitä työmies eli
työwainen foftuwiffiffi enuattää tehti.

Muutamain pafoin tulee kuitenkin oifa-
palka jofa pyhyään kättännössä, siffä
on paljon jellafia töitä, jofia ei woi
työtä taroin mitata ja jofia työ on
erilaista ja hywyyf pafafia. Totta toif-
ta työpalkkamutoa, nimittään tinkapalk-
kaa, juofiwat työnantajat ja heidän mu-
fanaan talouftietelijät mula siffä pyhyä,
että se pallifce työmiehen aina hänen
työnsä mukaan. Mutta tämä, niin to-
dennäffiffiffiä tun se näyffäffin, ei ole
totta. Tinkapalkka se juuri on, jofa
työnantaja oifna mahdofiffimman hel-
polla työtä. Se se juuri on, jofa wif
paljon työnteliffiä ennenkiffien hau-
taan. Tinkapalkalla woi työnantaja teet-
tää työtä yli sen määrän, mitä on fo-
wifiaffa työmiehelle, eläwille foneelle,
jofa se melkein aina muuttuu tinkapalk-
kan kättännössä olleffa. Wuonnoliffista
han on, että ihmifin ei woi ylen mää-
rin tehdä työtä menettämättä terwey-
tään. Ja tenen on fyy menetyffen?

Työnantajanto? Ei hän siffä ainakaan
omifta, waan hän janoos maffawansa sen
mukaan mitä työtä tulee tehdä, siffä
kaffi. Mutta onko fyy fitten työmiehen,
ei jumlaan. Waimo, lapset, oiftaat hu-
neet, falfis ruota, helppo työpalkka, waat-
teet, fiffitykfen hofa, tiedon fiantinjan
tarwe, nämä kaffi hufatwat työmiehen
formaan, anffait! anffait! tee työtä!

Hanki lapfiffi fiffitystä! Hanki ruo-
taa omalle fiefulle. Toimitta awaram-
mat huoneet perheelle. Raita terwey-
liffiä ruwintoa lapfiffi ja waimoliffi.
Ja työmies kiffäffää toiwotomana tä-

— Tästä sinä saat! ... tasta
saat köntikkä turpaasi! ... Kaik-
kia epäsiiköitä luonto synnyttää-
kin, kun sinut, roskamaha!...
Ahä... hähä!... hömy!... Tästä
saat kuonoosi!... hömy!
Niin pauhasi Pekka, ajaen ni-

